

MAGYARÁG

1939. Jan. 18

VIII. No. 18

1 lei

Tulajdonos: „Frída” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoe. 1793-1938

Felolós kiadó:
Uzu. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

A volt Cuza-Micescu párt tagjai testületileg beléptek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába

Iasi, jan. 16. Ma reggel Iasi-ba érkezett Istrate Micescu és D. R. Ioanicescu, akik A. C. Cuza-val tanácskoztak. A tanácskozás során elhatározták, hogy a volt Cuza-párt tagjai belépnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Ebben az értelemben táviratot küldtek Ofelségének, amelyet aláírtak: A. C. Cuza, Istrate Micescu, D. R. Ioanicescu, Gh. Cuza, Ion Savin, Pilică Ioanid és mások.

Gafencu külügyminiszter nagy beszéde a „Front” galaügyülésén a dunavölgyi békéről

Galati, jan. 16. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának galati nagygyűlésén Gafencu külügyminiszter nagy beszédet mondott. Megindokolta, hogy miért lépett be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába s utalt arra, hogy őt állandóan foglalkoztatják a külpolitikai kérdések és külpolitikai eszméit állandóan összefüggésbe hozta Romániának és a Duna torkolatának viszonyával. Az a tény, hogy Románia a Duna deltája körül fekszik, különleges helyzetet teremt és megszabja az ország belpolitikai beállítottságát.

Rendkívül érdekesen fejtette Gafencu külügyminiszter a Duna völgyében fekvő országok kapcsolatait s kijelentette, hogy Románia változatlanul fenn fogja tartani függetlenségét és önállóságát.

Beszélt a román-lengyel kapcsolatokról, majd kijelentette, hogy a Dnyeszter másik partján fekvő országgal is zavartalan jószomszédi viszonyt akarnak fenntartani. Beszélt a kisebbségek viszonyáról is és hangoztatta, hogy a többség és kisebbség békés együttműködésének semmi akadálya nincs. Az évszázadok óta békésen

hőmpölygő Duna jelzi azt a szemléletet, melynek a Duna völgyében győznie kell.

Gafencu külügyminiszter meglepedését fejezte ki afelett, hogy a német kisebbségek már csatlakoztak a Nemzeti Ujjászületés Frontjához és annak a reményének adott kifejezést, hogy a többi kisebbségek is követni fogják a példát.

Beszédét azzal fejezte be, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontja, a tömörülés frontja, mert így akarja, Ofelsége II. Károly király és így akarja az ország.

Feloszlatták a szlovákiai és ruszinszkói kommunista pártot

Prága, jan. 16. A kormány újabb rendeletével feloszlatta Szlovén-szkóban és a ruszin földön levő kommunista pártokat. Így az előző választáson képviselővé s szenátorokká választott kommunisták elvesztették mandátumaikat.

Száz halottja van az ausztráliai tűznek

London, jan. 16. Ausztráliában borzalmas méretű bozót-tűz pusztított. A tűz csupán a megindult felhőszakadás és a hidegre forduló idő következtében szűnt meg. Hatalmas területet váltak lakhatatlanná. A halottak száma közel 100. A hajléktalanok száma 10 ezer.

Melegen fogadta az angol sajtó Tilea követé való kinevezését

Ofelsége, Viorel V. Tilea volt államtitkár a visszahívott Grigorcea helyébe kinevezte Románia londoni követévé.

V. V. Tilea, aki ősrégi erdélyi román család sarja és a nagy román szabadságharcos, Ion Rafiunak unokája, 1896-ban született. Jogi és gazdasági tanulmányait a pozsonyi, bécsi kolozsvári és londoni főiskolákon végezte. A román nemzeti tanácsból már 1918-ban igen fontos propaganda megbízatásokat kapott Svájc területére és a béketárgyalásokon az erdélyi románság követeléseinek egyik szószólója volt. 1928 óta tagja volt a román képviselőháznak, titkára a parlament külügyi bizottságának és tagja a román népszövetségi delegációnak. — 1930-ban egyik aláírója az általa lefolytatott és megkötött angol-román kereskedelmi szerződésnek. Még középiskolás diák korában — „Britannia” néven kört alakított az angol nyelv és irodalom terjesztésére. 1923-ban Kolozsváron angol-román szövetkezet megalapítását szorgalmazta, egyik alapító tagja az angol-román szövetségnek, amelynek később alelnökévé, majd legutóbb elnökévé választották. Az angol sajtó melegen üdvözli az új meghatalmazott miniszter kinevezését.

Chamberlain vissza- érkezett Londonba

Az angol miniszterelnök és Mussolini táviratváltása

(London.) Chamberlain angol miniszterelnök vasárnap délután 6 óra 20 perckor érkezett meg a Victoria pályaudvarra. A pályaudvar bejárata előtt ezrekre menő tömeg gyűlt össze s lelkes ünneplésben részesítette a miniszterelnököt. Megérkezése után Chamberlain a Downing street-re hajtatott. A római megbeszélések után Chamberlain és Mussolini táviratot váltottak. Chamberlain köszönetet mondott az olasz miniszterelnöknek azért a szívélyes fogadtatásért, amelyben Rómában része volt. A táviratban Chamberlain kiemelte, hogy azzal tért vissza Rómából, hogy az angol-olasz barátság reális tényként szerepel a béke biztosításának kérdésében. — Ugyancsak táviratot váltottak Chamberlain gróf külügyminiszter és Halifax angol külügyminiszter.

(Genf.) A Genf-be érkezett Halifax angol külügyminiszter vasárnap délután találkozott Bonnet francia külügyminiszterrel. A két külügyminiszter együtt vacsorázott és Halifax tájékoztatta francia kollégáját a római tárgyalásokról. Halifax és Bonnet még hétfőn elutaztak Genfből és a Népszövetség ülésén csak a delegátusok vesznek részt.

A római tárgyalások eredménye -- német megvilágításban

A DNB jelentése szerint római mértékadó körökben a következőkben foglalják össze az angol-olasz tárgyalások eredményét:

1. Mussolini hangoztatta, hogy Németországnak életérdeke a Kelet-Európában való terjeszkedés és ragaszkodott ahhoz, hogy a német-lengyel viszony alakulásába ne szóljanak bele.

2. A Duce megvárja a spanyol polgárháború közeli befejezését s aztán kiküszöböli a francia-olasz viszályt, amely Páris és Róma ellentétes érdekeiből fakad.

3. Mussolini az angol-német tárgyalások sürgős újrafelvételét sürgette.

4. Mussolini angol-német-olasz összefogás útján akarja biztosítani a békét.

Az angol és francia kormány kezébe kerültek Németország terjeszkedési tervei

A Sunday Express szenzációs cikkben számol be arról, hogy az angol és francia kormány titkos tárgyalásokat folytat az indiszkréció folytán kezükbe jutott új német expanziós tervekkel kapcsolatban. Eszerint ugyanis Londonnak és Párisnak tudomására jutott, hogy a német illetékesek kidolgozták az 1939 évre az új német terjeszkedési tervet amely a következő három pontból áll:

1. A Memelvidék annexiója.
2. Danzig visszacsatolása.
3. A lengyel korridor elfoglalása.

A francia és angol értesülé-

sek szerint az első két pontot az osztrák Anschlusshoz teljesen hasonlóan, annak mintájára akarják végrehajtani, míg a korridor átadására demarsokkal akarják kényszeríteni a lengyel kormányt.

Tovább folyik a németellenes kampány Amerikában.

Az amerikai németellenes hangulat egyre nagyobb méreteket ölt és egyre erősebb akciókban nyilvánul meg. Az elmúlt napokban a newyorki Polgárszövetség elnöke, Schief felin — aki maga is német származású — felhívást bocsá-

tott ki az Egyesült Államok polgáraihoz, amelyben felszólítja őket, hogy szervezkedjenek Németország bojkottálására. Azok, akik a szervezetbe lépnek, írásban kötelezik magukat, hogy semmi néven nevezendő német árut nem használnak, nem utaznak német hajókkal és repülőgépekkel és nem lépnek német földre.

A felhívásnak napok alatt igen nagy visszhangja támadt és a szervezet máris többszáz ezer tagot számol, köztük igen sok előkelő politikusi és gazdasági vezetőembert.

Csalhatatlan szer lumpolás ellen

Egy ravasz cigány csalás története

Bukarest, jan. 16. Az illovi vizsgálóbíró jelenleg két ravasz cigányasszony bűncselekményének kinyomozásával van elfoglalva. Történt ugyanis, hogy egy reggel Marin Lina cigányasszony, aki Ciuca Mandica bucaresti nyugdíjas özvegyasszonynak a tejet szállította, már a hajnali órákban nagy gondok között találta a ház asszonyát. Ciuca Mandica a cigányasszony érdeklődésére kijelentette, hogy nagyon el van keseredve fiának könnyelmű életmódja miatt, a fiu egész éjszaka iszik és mulat és elhanyagolja dolgát.

— Ezen igazán könnyű segíteni — vigasztalta az özvegyet a cigányasszony — van nekem egy nővérem, akinek csalhatatlan csodaszere van arra, hogy miképpen kell valakit az italtól leszoktatni.

Az öregasszony hallgatott a cigányasszony szavára és az üzletet hamarosan meg is kötötték. Ciuca Mandica ötezer leit adott át a cigányasszonynak előlegül. Azt talán mondanunk sem kell, hogy a két cigányasszony otthon testvériesen megosztotta a pénzen és utána másnap Marin Lina egy rejtélyes tartalmu üveggel jelent meg, amelyet nővére Marin Manda küldött az ifju Ciucának kigyógyítására. A használati utasítást Marin Lina tolmácsolta:

— Tégy a levesébe naponta három kanállal, hogy ne érezze meg az idegen ízet. Utána mondj három Miatyánkot és végül a seprővel üss háromszor a falra. Biztos lehets benne, hogy meggyógyul fiad. Ha

nem, akkor szembeköphetsz... Másnap újabb folyadékot hozott a cigányasszony, amely újra az ifju Ciuca ételébe került. Azután ez így folytatódott hónapokon keresztül. A két cigányasszony körülbelül 90 ezer leit csalt ki az öregasszonytól, miközben fia még

mindig nem volt hajlandó tudomásul venni a varázslatot és nyugodtan élte tovább vidám életét.

A hiszékeny özvegyasszony végre észretért és feljelentette az ügyészségen a két cigányasszonyt, akiket le is tartóztattak.

A Népszövetség jegyzéke a világ fegyverkezéséről

A Népszövetség, mint minden évben, az idén is kiadta az elmúlt esztendő katonai évkönyvét, amely megdöbbentő adatokat tartalmaz a népek fegyverkezéséről. Eszerint az az összeg, amelyet hatvan-négy állam az elmúlt év alatt fegyverkezésre költött, nem kevesebb, mint 9 és fél milliárd aranydollar, vagyis hatvanháromezred milliárd — francia frank. Ebből a kilenc és fél milliárdból hét milliárd és néyszázmillió aranydollar esik a hét nagyhatalomra, vagyis az egész összeg 78.5 százaléka

Összehasonlítás kedvéért megjegyezzük, hogy tíz évvel ezelőtt az államok feleannyit sem költöttek fegyverkezésre. 1928-ban a hatvan-négy állam fegyverkezési költségvetése 4 milliárd kétszáz ezer aranydollarra tejt ki, amelyben a hét nagyhatalom összesen kétszáz és nyolcszáz ezer aranydollaral szerepeltek. Egy évvel ezelőtt pedig nyolc milliárd volt az összköltség, amelyből hatmilliárd és nyolcszázmillió jutott a hét nagyhatalomra.

Az osztálysorsjáték húzása:

Anéxa: Egymillió leit nyert: 738102, 810070, 748628, 335330
100.000 leit nyert: 610786, 381514, 558919, 433245, 298488, 582740, 752490, 281843.

228 leit 00, 11 végzések.

Fősorsjegy: Egymillió leit nyert: 9024.

200.000 leit: 84180, 67307.

100.000 leit: 89427, 57543, 65298, 95711, 93172.

Minimális nyeremények: — 2-ös végződés.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEIT

Pásztor Ede cég könyvkötészetében

Öngyilkos lett mert, menyasszonya visszaküldte a jegygyűrűt

Kolozsvár, jan. 16. Tegnap este 8 óra tájban a Baciului uca 64. szám alá hívták a mentőket: Pacurea Ioan 31 éves gazdalegény egy zsiletpengével felvágta az ereit. A helyszínre érkező mentők gyors beavatkozása sikerrel járt és Pacurea Ioan sikertelenül megmenteni az életnek. A kerületi rendőrségen tett vallomása során elmondotta, hogy négy hete jegyben volt egy bácsi illetőségű módos parasztgazda leányával, aki az elmúlt nap egy levél kíséretében visszaküldte a jegygyűrűjét. A szakítás annyira elkeserítette, hogy minden magyarázatkerés helyett az öngyilkosságot választotta. Az öngyilkossági kísérletet azonban még idejében sikerült felfedezni és hálá a mentők gyors beavatkozásának Pacurea Ioan néhány nap múlva a nagy vérvesztéséből felépülve elhagyhatja a sebészeti klinikát.

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj visszakapja eredeti színét a

FLOREAL

Haj-regenerátor használatával. Nem tartalmaz semmi festékanyagot. A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növekedését, táplálását, melynél fogva az ősz haj rövid időn belül visszakapja eredeti színét és egészségét. — Ezenkívül erősíti a haj gyökerét s ellenállhatóbbá teszi sőt segíti a haj növekedését és szaporodását. 1 üveg ára 60 lei

Vezérképviselő: PAP DROGUERIA

FLOREAL

HAJ-REGENERÁTOR

erősíti, szépíti a haját, megszünteti a hajhullást meggátolja az őszülést késő öreg korig

ORADEA, Bulevardul Regele Ferdinand 9 szám. Naponta postai szétküldés

Válóok-e, ha az asszony a házasság harmadik hónapjában egészséges tiugyermeknek ad életet?

Falusi válóperek a nagyváradi törvényszék előtt

A SOKFÉLE STATISZTIKA között, amelyeket ilyenkor az újévben közölnek a lapok, tudomást szerezhettünk már arról, hányan születtek, hányan haltak meg, hányan házasodtak, hányan ítétek ki az 1938 évben Nagyváradon. Csak a válásokról nem olvastunk még statisztikát. Pedig egy város légkörében a legjellegzetesebb rová a válások száma.

A nagyváradi törvényszék főiskolai hivatalának kimutatása szerint az 1938 évben 702 válókeresetet nyújtottak be Nagyváradon. Jóval többet, mint 1937-ben, amikor a válókeresetek száma csak 663 volt.

Hogy a keresetek közül hány végződött válással és hány kibéküléssel, nem derül ki a száraz számokból. De a kibékülés ma már nem divatos... Ha a házastársak ki okor nak békülni, nem kezdik meg a költséges pert.

A törvényszék I. szekciójának tegnapi ügytáblázatát úgy szólván teljesen válási perek töltötték meg. Összesen huszonkét szétomlott házasság utolsó akkordjai hangzottak el a tárgyalási teremben, legnagyobb részben természetesen teljesen sablonos esetek, de akadt köztük egy-néhány szinte kuriózuszerű érdekesség is. — Ilyen volt például L. M. püspöki gazdálkodó esete is, aki azért a „csekélységért” akart elválni ifjú nejétől, mert az a házasság harmadik hónapjában egészséges tiugyermeknek adott életet.

— Igen meg voltam lepve a történet miatt — vallja a bíróság előtt a férj — hiszen ez nem szokás. Különösen úgy hogy az asszony az esküvő előtt ne figyelmeztesse az embert, csak egyszerre itt legyen a gyerek...

Az asszony viszont, fiatal, kardos menyecske, felháborodottan védekezik:

— Mit figyelmeztettem volna, mikor ő a gyerek apja. — Nem olyan nagy szégyen az, bevallom én, hogy már az esküvő előtt is éltünk együtt. — Hát onnan van a gyerek.

— Már pedig arról nekem is tudni kéne — replikázik a férj — de én nem tudok semmiről. Ártatlan leányzónak hittelek, mikor az oltár elé vezettek.

A bíróság tanúk megidézését és a bizonyítás kiegészítését rendelte el annak tisztázására, hogy lehetett-e a férj a három hónapra született gyermek apja vagy sem.

B. K. élesdi házaspár óhajt

válni. Az elnök megkérdezi a férfit:

Volna-e hajlandó kibékülni?

— Én igen, ha lehet.

— Hát maga, asszonyság?

— Hát én is, ha lehetne. —

De nem lehet.

— És miért nem lehet?

— Azért, mert másik asszonnyal él.

Mire a férfi győzedelmesen közbevági:

Tetszik látni, nagyságos bíró ur? Ezért nem férünk mi össze.

Merthogy az asszony minden apróságon fennakad.

Sulyosította a váradi tábla a hűtlen pénzbeszedő büntetését

Nagyvárad, jan. 16. Mihalca Stefan a szatmári városházán, mint pénzbeszedő volt alkalmazva. A pénzbeszedő egyéni módszer szerint végezte a pénzbeszedést, ideiglenes nyugtákat adott ki, vagy egyáltalán nem, a pénzt pedig csak később fizette be a pénztárba. Mikor Mihalca manipulációit felfedezték, megállapították, hogy a pénzbeszedő 67.000 lejfel nem számolt el. Megindult ellene az eljárás és a szatmári törvényszék egy évi és egy hónapi fogházra ítélte Mihalca

Stefant. Az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette a törvényszék. Az ítélet ellen a szatmári ügyészség fellebbezést jelentett be. A fellebbezés a nagyváradi tábla büntető szekciójá elé került, amely dr. Nestor József elnökletével foglalkozott az ügygel. Mihalcat dr. Dersidan Iosif védte. A tábla helyt adott az ügyészség fellebbezésének és Mihalca büntetését három hónapi fogházra csökkentette, azonban a büntetés végrehajtását nem függesztette fel.

Eltűntek a csempészek, zsebmetszők és hamiskártyások a Nagyvárad-Máramarossziget közötti vonalról

ÖRVENDES HIRT elvadásunk az egyik kolozsvári lapban. A cikkíró utazást tett a máramarosszigeti nagyváradi vonalon és megállapította, hogy a határváltozás óta megszűnt a csempészet és a Sziget-váradi vonatról eltűntek a csempészek, zsebmetszők és hamiskártyások.

A román-ceh országhatár a bécsi döntés után jelentősen összezsugorodott és ezen a kis területen áthozni dolgokat, ugyszólván teljesen lehetetlen. Az az idő, amikor egész szekér karavánok húzódtak át az éj jótékony leple alatt, a csempészek kilaposított ösvényén, a határon, messze jár.

A csehszlovák válság azonban a csempészetet kívül még egy egész sor embernek tette tönkre kenyerét. Ez a nemzetközi gyors, amely Bukarestből Prágába vitte és hozta vissza a román politikusokat, — közgazdasági és kulturális vezetők, a turistákat, valóság-gal hemzsegett a nemzetközi zsebmetszőktől és más kalandoroktól akik hol az I-ső osztályú kocsik kényelmes fülkájában vadászni bizemelt áldozataikra, hol a dohányfüstös har-

madosiályu vagonokban fosz fogatták ki a hiszékeny embereket. Elvégre a pénznek nincsen szaga és egy-egy harmadik osztályon utazó és marha vásárra induló atyafi sokszor jóval többet jövedelmezett, mint az elegáns, öszülő halántékú, választékosan öltözött ur az első osztályból, a kinek talán szabadideje volt, de jóval kevesebb készpénz a zsebében.

Az újságíró beszélgetést folytatott egy „előkelő” vasúti zsebmetszővel, aki így nyilatkozott:

— A mi brancsunkban ugyanaz a helyzet. Bessz az egész vonalon. Nagyváradtól Máramarosszigetig. Prága nincs többé... Sok a hekus, so kan voltunk mi is, nagy a rezszi, költségek, a szajrét is nehezen lehet értékesíteni és akkor is csak negyedáron. Nem érdemes folytatni ezt a mesler séget, pedig ha tudná. Uram, hogy micsoda idegek és mennyi előtanulmány kell hozzá.

Igy szólt bele München és Bécs a csempészek, zsebmetszők és az „itt a piros, ott a piros” bajnokainak életébe. — Maholnap ők is jelentkezhetnek munkakénti segélyért.

Az apróságon egyébként a nagyságos bíró ur is fennakadt és hat hónapra agytólasztaltól elválasztotta az öszszeférhetetlen házaspárt.

Nem mindennapi okból akart válni feleségétől T. Z. apátii gazdálkodó. Az ok: az asszony heteken át nem mosdik.

Az elnök esodálkozva kérde meg:

— Aztán miért nem hajlandó mosdani asszonyság?

— Hogy mosdhatnék ha mindenig náthás vagyok.

A törvényszék egyelőre hat hónapra agytólasztaltól elválasztotta őket. (r. gy.)

Nyilttér

Üzenet Szalontára!

Kérem azt a salontai lakost, akinél Várkonyi Mihály volt detektívönök azon nyilatkozata van, mely Ardal Aladár salontai lelkész, békési és csabai kommunista üzelmeivel kapcsolatosan azzal végződik, — hogy Ardal Aladár volt békési lelkész kommunista ténykedése miatt felelősségre vonható nem volt, mivel a tanácsköztársaság bukása után, észrevétlenül idegen állam oltalma alá menekült, — küldje el nekem.

Ugyanilyen értelmű iratot adott ki Ardaról Balogh Mátyás békési lelkész is és Karácsony András ugyancsak békési lelkész is.

Kérem ezeket is.

Továbbá: nagyon kérem azokat a salontai ref. híveket, akik a ref. egyház kebeléből ki akarnak válni s a bihari unitáriusok mintájára új egyházat szervezni, — álljanak el a szándéktól, sőt ragaszkodjanak hiven hozzá, vigyázzván reá és önmagukra, mert a farkas leteszi ugyan bundáját tavasszal de szokását megtartja.

Ami pedig a magyar testvériséget illeti, azt üzenem: — ilyen Ardal féle fajmagyarokkal szemben nem ismerek testvériséget.

Most arról szólnék még röviden, hogy kimondhatatlanul bánom, amiért a mi egyházi és nem a világi bíróságokhoz tettem Ardal ur ellen bűnvádi feljelentést. Erre különben valószínűleg vissza fogok még térni, mert az Ardal lelkülete megszülte 1938 testvérét az ő dicső kommunistaságának az én feljelentésemben.

Ezt ismernie kell minden salontai ref. egyháztagnak.

A viszontlátásig. — adjon Isten minden jót minden jó embernek e világban.

Kelt, Borson 1939. jan. 16

Dohi Árpád,
ref. lelkész.

*) E rovatban közölték: sem a szerkesztőség, sem kiadóhivatal felelősségét vállal.

95 fokos szesz helyett -- 83 fokos

Alkohol csempészeket leplezett le a szatmári pénzügyigazgató Halmiban

Szatmár, jan. 16. Galin Dumitru pénzügyigazgató nagyszabású visszaélést fedezett fel. A tegnapi nap folyamán Ion Scherer pénzügyi felügyelő társaságában megjelent Halmiban és a szatmári járás több községében, ahol nagymennyiségű hamisított szeszt foglalt le.

Megállapította a pénzügyigazgató, hogy a Monopol pecsétjével ellátott üvegek szesz tartalma 95 fok helyett Halmiban csak 83, egyebütt maximum 90 fok. Azonkívül a Hal-

mi községben eladásra került literes üvegek tartalmából egy deciliter hiányzik.

Az állam ugyan nem károsodott a gyengébb szesztartalmú szesz forgalombahozatála által, de a fogyasztók súlyos anyagi kárt szenvedtek. Üvegenként ugyanis 10 lej értékcsökkenést lehet számítani.

A visszaélések ügyében a pénzügyigazgató eddig a szesz-elosztó több tisztviselőjét kihallgatta s a kihallgatás eredményeképpen a pénzügyi-

miszteriumtól felfüggesztésüket kérte.

Többmillió visszaélésről van itt szó, mert a szeszfogyasztók megkárosítása már hosszabb ideje folyik.

Az egyik kihallgatott főtisztviselő elmondotta, hogy ő Szabályszerűen lepecsételt, 95 fokos szeszt adott ki a raktárból, az üvegek tartalma rendes volt s nem tudja, hogy a visszaélést miképpen követték el.

A rejtélyes és nagyszabású visszaélés iratai már az ügyészség előtt fekszenek.

A munkaügyi miniszter kitünteti az érde- mes öreg munkásokat és feltalálókat

A munkakamarák szövetségének kezdeményezésére a munkaügyi miniszterium elhatározta, hogy kitüntetésben részesíti azokat a munkásokat, magántisztviselőket és iparos-mestereket kik legalább 30 40 vagy 50 éve dolgoznak valamely vállalatnál és szorgalmukkal, kitartásukkal, munkájukkal különleges érdemeket szereztek. Hasonlóképpen ki kívánja emelni az ismeretlenség homályából a munka ama-

névtelen hőseit, akik találma-nyaikkal ügyességükkel, vagy különleges szaktudásukkal járultak hozzá valamely iparág felvirágoztatásához. A munkakamarák a vállalatokra bizzák hogy alkalmazottaik sorából kiválasszák azokat, akiket érdemesnek találnak a kitüntetésre. A munkakamara mindössze azt köti ki, hogy az illető tagja legyen a munkakamara három tagozata egyikének, legalább 30 évi szolgálattal

birjon és valóban olyan alkotósa legyen, ami méltóvá teszi a kitüntetésre. A munkakamara a vállalatokhoz megkeresést intézett ebben az értelemben. Legkésőbb február 1-ig be kell jelenteniök a kitüntetésre javasolt alkalmazott személyi és vállalati adatait. A munkakamara ezt felterjeszti a munkakamarák Szövetségéhez amely aztán a munkaügyi miniszteriumnak kitüntetésre fogja ajánlani az alkalmazottakat.

Bota Péter forrói lakos, aki elesett Doberdónál, szóbeli végrendeletével még ma is tartó perbe kegyelte örököseit

1914-ben Forró község legényei is bevonultak. Bota Pétert Szerbiába vitte a sorsa, de mielőtt elindult volna, a pálya udvaron még odaszólt két barátjának:

— Aztán, ha meghalok, hát menjetek el a közjegyzőhöz. Minden vagyonom, ingó és ingatlan tulajdonom a Saveta nővéremé legyen.

Ezzel elbucszott a családjától, meglöbegtette kendőjét és elindult. Bota Péter sok csatában vett részt, karácsonykor azonban nem jött haza, sőt — nem jött később sem. Helyette csak egy tábori levelező-lap érkezett, amelyben az ezredparancsnok értesítette a családot, hogy Bota Péter a Doberdó körüli harcokban elesett.

A család megrendülten vette a hírt. Elsiratták és — amint illik — meggyászolták a hősi halált halt Bota Pétert. Mikor ezután a fájdalom felengedett, a gyász véget ért, Bota Saveta át akarta venni az örökséget. Bota Péter többi testvérei azonban nem engedték beülni az örökségbe. Ők is éppen olyan szorgos testvérei voltak Bota

Péternek, mint Saveta — mondták. Őket éppen úgy megilleti a juss, mint a nőtestvérüket. Ezzel, egymás között, testvériesen fel akarták osztani a birtokot.

Bota Saveta azonban nem egyezett bele a család erőszakoskodásába. A fivére reáragyta a vagyont, a juss őt illeti. Ezért pert indított az örökséget maguknak követelő testvéreire ellen.

A per rendkívül érdekes jogi vitára vezetett. A törvény ugyanis szóbeli végrendeletet csak akkor ismer el, ha azt az örökhagyó négy tanu előtt csinálta.

A háború alatt azonban könnyítettek ezen a törvényen és úgy intézkedtek, hogy elég a szóbeli végrendeletet két tanu előtt csinálni. A két tanu előtt csinált szóbeli végrendelet azonban csak akkor érvényes, ha abban szerepel a „végrendelet” szó. Vagyis, ha az örökhagyó azt mondja hogy ez a végrendeletem, vagy pedig szószérínt kifejezi, hogy ezeket a szavait végrendeletnek kell tekinteni.

A járásbírószág azzal az indokolással, hogy Bota Péter örökhagyó szavaiban nem szerepel a „végrendelet” szó, az utolsó akarata nem tekinthető végrendeletnek és Bota Saveta kéresetét elutasította. Felebbezés folytán a törvényszék is foglalkozott az ügygel és a törvényszék is a járásbírószág álláspontjára helyezkedett. Bota Saveta most felfolyamodással áll a táblához.

Nem bizott felesége hűségében -- megfojtotta gyermekét

(Buzku.) Constantin Bunea Simuleasa községbeli lakos felesége a napokban fiugyerme-
ket szült, a férje azonban gyanakodott, hogy a felesége megcsalja és a gyermek nem tőle való. Csütörtökön újból veszekedni kezdett és hangoztatta, hogy a gyermek egyáltalában nem hasonlít hozzá, megfojtotta a szerencsétlen kisdedet, majd elrezenekült.

Hamis nyomon

— Regény — 13

— Ugy van, de azt is tudja, hogy a cső nem repedt meg a maga másik lakosztályában?

March megmerevedett és nyitott szájjal bámult Selkirk-re.

— Maga megölte husz év előtt Bellt — sziszegte Selkirk — hamis tanuvallomással husz évre fegyházba juttatott engem és meggyilkolta Ledwayt. Nyugodtan türte volna, hogy fölakasszák Mrs. Hallettet, aki nek a leányát félrevezette az a hamis ígérettel, hogy megmenti az anyját, ha feleségül megy magához. Nos... látja ezt az állólámpát, March? Azt a kandalábert. — Selkirk a kandaláber felé fordult és egyenesen annak beszélt: — Jöhet Rason. Jöjjön és fogja el Marchot...

Az ajtót belökték és Rason ott állt két detektívvel.

Amikor March megpillantotta őket, két ugrással eltűnt a hálósobában — s mire Rason a hálósoba ajtajához ért, odabent eldörrent March revolvere...

LIII. FEJEZET.

— Margaret... Hannah mondta, hogy nem alszol! Azért jöttem vissza, mert jó híreket hozok...

Mrs. Hallett megmozdult az ágyában. Csak vonkodva hagyta magát visszarángatni az életbe, mert az élet már nem hozhatott neki semmi jó hírt...

— Margaret, drágám, próbálj idehallgatni — könyörgött neki Hallett. — Az orvos azt mondja, hogy a méreg már nincsen szervezetedben és csak az idegeidet viselte meg. De, amit mondok, meg fog gyógyítani... Hallgass reám. Cornboise meghalt. És írott vallomást hagyott hátra, amelyben elmondja az egész igazságot. Bevallotta, hogy ő ölte meg Ledwayt, bevallotta, hogy ördögi csapját állított neked, amellyel az életedet veszélyeztette és abban a szinben tűntetett fel, hogy March szeretője voltál... És ha arra gondolsz, hogy én elhittem. Segíts elfelejteni, hogy egy szót is elhittem ebből...

Margaret behunyta a szemét. Minden idege megremegett arra a gondolatra, hogy megszabadult a borzalomtól, amely megmérgezte az életét és amely miatt a halálba vágyott. — O — nyögött fel Mrs. Hallett, mielőtt hirtelen eszébe jutott valami. — Az a szegény Mr. Selkirk ölte meg?

(Folytatjuk)

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinek nélkülözhetetlen — csak 25 lej. Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Öfelsége II. Carol király is résztvesz a bélyei vadászaton

A Lumea Româneasca jelenti (London, Interpress): Jól informált angol körökben — Öfelsége II. Carol király és Pál jugoszláv régensherceg legutóbbi találkozásával kapcsolatban — megállapítják, hogy a román-jugoszláv szövetséget, amely eddig csak Magyarország esetleges támadására vonatkozott, ki fogják szélesíteni.

A banlakai vadászat után bizonyosra veszik Öfelsége II. Carol király részvételét a bélyei vadászaton, amelyen tudvalevőleg résztvesz Ciano gróf is.

Németország vissza akarja vételni Magyarországtól Munkácsot és Ungvárt

A Semnalul jelentése Huszt-ról: Ruténiában úgy hiszik, hogy a Munkács-ellenes támadások hátterében Németország áll. A német kormány felkérte a magyar kormányt, hogy önként adja vissza Munkácsot és Ungvárt. Ciano grófnak, aki közvetítő volt nem sikerült ed-

dig teljesítenie ezt a német kívánságot és feltárta a helyzetet Berlin előtt.

Németország érdeke, hogy Ruténiának visszaadják a két várost, könnyen érthető, ha kapcsolatba hozzuk a német vezérkar tervével: Ruténiát ka-

tonai bázisnak használni fel Ukrajna ellen, a lengyel terület kikerülésével. Ungvár és Munkács birtoka életbevágóan fontos a németeknek a stratégiai utak és vasutvonalak építésének megkezdése szempontjából.

Necşulescu nagyváradi vizsgálóbíró Bukarestben nyomoz a Borson leplezett aranycsempészés ügyében

Fény derült dr Pop Cornél előéletére

Jelentettük, hogy a Bihar-újsóki és Bors között az elmúlt hetekben leplezett autós ékszer- és valutacsempészés ügyében, amelynek tettese dr Pop Cornél fővárosi ügyvéd volt — Bukarestben folytatták a nyomozást. Annak idején ugyanis csak Pop Cornél sofőrjét, Schuster Rudolfot sikerült letartóztatni. Pop Cornél eltűnt.

A bukaresti lapok most újabb részleteket közölnek a bukaresti nyomozásról, amelyet

Necşulescu Aurel nagyváradi vizsgálóbíró bonyolított le Odăgescu Emil bukaresti vizsgálóbíró társaságában.

Necşulescu vizsgálóbíró pecsételte le dr Pop Cornél bukaresti lakását — ahonnan azonban eltűntek a butorok és szőnyegek.

A fővárosi lapok jelentése szerint Necşulescu vizsgálóbíró újabb feljelentést kapott, amely megvilágítja dr Pop Cornél előéletét.

A feljelentés szerint dr Pop Cornél 1931-ben nem volt doktor, csak egy egyszerű biztosítási ügynök Brailában. Később Bukarestbe került, ahol 1932-ben megalapította a postások biztosító intézetét. Fényes életmódot folytat és hatalmas vagyonra tett szert — a fekete bőrre révén. Kéjgazdát tesz feleségével együtt Dél-Amerikába. Később visszatér az országba és Bukarestbe két blokkhauzt, Snagovan pe-

dig egy villát épít.

Néhány hónappal ezelőtt dr Pop Cornél megkezdte vagyonának kimenekítését. Házaát eladta és minden vagyonát pénzre cserélte. Ő maga külföldre ment és onnan irányította

vagyonának kisibolását. Borson azonban rajtavesztett.

Necşulescu nagyváradi vizsgálóbíró most dr Pop Cornél állampolgárságát vizsgálja és ezért keddig még a fővárosban marad.

Nagyszabású flotta-tüntetést rendez Franciaország az északafrikai partokon

Páris, jan. 16. A földközi-tengeri francia flotta január 18-án hagyja el a touloni kikötőt és Északafrika partvidékére megy. A flotta március elején tér vissza Toulonba.

Ugyanakkor három tenger-alattjáró Szíria partvidékén tesz látogatást.

Az Atlanti óceán több hajóegysége Brest kikötőből Pantadalgadaba és Casablancába megy. A hajók a földközi-tengeri egységekkel találkozni fognak és kettős irányú hajógyakorlatokat fognak folytatni. Két tenger-alattjáró az Antillák felé halad, a többiek visszafelé jöttek Safiban és Oranban is megállanak és február 17-én térnek vissza Brestbe.

Gamelin tábornok, francia tábornok, francia vezérkari főnök és Darlan altengernagy, tengerészeti vezérkari főnök január 19-én hagyják el Toulont az „Emile Bertrin” hajó kíséretében, hogy Oran-Mersel

Kabirban szemlét tartsanak. A szemlét később Casablancában folytatják.

Februárban Darlan altengernagy Dakarban egyedül folytatja a szemlét.

Berlin, jan. 16. A „Korrespondenz Dienst aus Deutsch-

Imrédy Bélát Baja város is díszpolgárává választotta

Baja, jan. 16. Imrédy Béla magyar miniszterelnök Pécs után meglátogatta Baját is, amelynek temetőjében dédszülei nyugsznak. A magyar miniszterelnököt a város polgármestere fogadta. Imrédy Bélát a város díszpolgárává választották. Este díszvacsora volt a magyar miniszterelnök tiszteletére.

Nemzetközi béke értekezlet össze-hívását tervezi Roosevel

Washington, jan. 16. Mértékadó amerikai körök értesülése szerint hamarosan egy nemzetközi döntőbíróági értekezlet ül össze, amelyen részesülnek mindazok az államok, melyeknek függő konfliktusai vannak, vagy amelyet háború veszélye fenyeget, Washingtonban remélik, hogy Roosevelt személyesen készíti elő a nemzetközi békeértekezletet és a döntőbíróág alkalmas lesz arra, hogy elejét vegye minden fegyveres konfliktusnak. Washingtoni hírek szerint mindazokat az államokat, melyek nem vesznek részt a döntőbíróág tárgyalásain, támadó államoknak tekintik. A békeértekezlet Washingtonban vagy Londonban ül össze.

Időjárás

Borult idő, délnyugati szél több helyen eső.

A köztársaságiak az estramadurái, a nemzetiek a katalóniai fronton értek el sikereket

(Páris.) A nemzeti csapatok főhadiszállásának jelentései szerint a nemzeti csapatok nagyjelentőségű győzelmet arattak a katalán harctéren. A nemzeti csapatok tovább haladnak Servera felé.

Miközben a nemzetiek Katalóniában érnek el sikereket a köztársasági estramadurei

land” cikket ír, amely megállapítja, hogy a német politika perspektívái ez év elején távol állanak minden kalandos spekulációtól és Németország békés szomszédai viszonyt akar Közép-Európában.

offenzíva teljes sikerrel halad előre. A Le Matin szerint a köztársaságiak offenzívája komolyan aggasztja Franco vezérkarát és egyre inkább felmerül az a lehetőség, hogy a katalóniai offenzívát felfüggesztik addig, amíg Estramadurában meg nem állítják a köztársaságiakat.

Anélia közvéleménye Szovjetország melleit áll

London, jan. 16. A közvéleménykutató intézet körkérdest intézett többszáz angol polgárhoz a társadalom minden rétegéből: német—Szovjet háború esetén melyik állam győzelmét óhajtják?

A válaszok közül 58 százaléknál esett a Szovjet és csak 10 százalék a német győzelemre. A megkérdezettek 32 százaléka nem adott választ.

Napósoldal

Nők az alkotmányban

A DELUTÁN 5 órakor a Bábaképződe előadotermében megkezdődtek az előadások az ápolónői tanfolyamon. — A nők háborús szolgálatairól szóló törvény alapján az egészségügyi minisztérium minden nagyobb városban ápolónői tanfolyamokat létesített és önkéntes jelentkezésre szólította fel a nőket.

Nagyváradon a tisztiorvos első felszólítására 34-en jelentkeztek a tanfolyamra. Kedd délután volt az első megbeszélés. A hölgyek — valóban társadalmi különbség nélkül foglaltak helyet a padsorokban. (Körülbocsátásról természetesen hölgyeknél nem lehet szó.) Perzsabundás uriaszonyok, fejkendős nénik és állás nélküli tisztviselők egymás mellett. Dr. Filip tisztiorvos és dr. Costa Romulus a kórház igazgató-őrszolgálatát a programot. Tízféle orvosi tárgyból hetenként kétszer, hétfőn és pénteken délután 5—8 óra között a nagyváradai kórházak orvosai és a tisztiorvosok elméleti előadásokat tartanak, ugyanazon napok délelőttjén pedig az állami kórházakban gyakorlati oktatásban részesülnek. A tanfolyam május közepéig tart és annak befejezése után levizsgáztatják a jelölteket, akik — bizonyítványt is kaphatnak a tanfolyam elvégzéséről.

— bizonyítvány birtokában esetleg állást is kaphatnak — mondta Filip főorvos. Mindezen háború esetén önök lesznek az első, akik a férfiakat helyettesíteni fogják.

A legközelebbi órán már minden hölgynek fehér köpenyben kell megjelennie. — (Imádom a fehér köpenyt! — jegyezte meg az egyik hölgy.)

Egyébként a jelentkezők komolyan fogják fel új hivatásukat és erősen fogadkoznak, hogy tanulni fognak. Még abba is beleegyeztek, hogy az orvosok ne szólítsák őket nevükön, hanem a jelentkezés sorrendjében számmal jelöljék meg őket... Mint a falanszterben...

Emberáldozatokat szed a borzalmas hideg az Egyesült Államokban

Newyork, jan. 16. Az utolsó 24 órában szüntelenül havazott Newyorkban. Az utcákat 20 centiméteres hóréteg borította. A járművek forgalma

megakadt. A hótömegek elhárításán 32.000 munkás dolgozik. A nyugati államokban borzalmas fagy uralkodik. 12 ember megfagyott. Montana

államban egy utasrepülőgép hóviharba került és lezuhant. A pilóta, a megfigyelő és két utas szénáé égett.

Elhalasztották a Böszörményi-per tárgyalását

Nagyvárad, jan. 16. Ma reggel meglepetés érte a Böszörményi per tanuit, akik a nagyváradi ügyvéd gyilkosának bűnügyi tárgyalására akartak utazni. A vasuti pénztár, ahol felmutatták érvényes utazásra

jogosító idézésüket, közölte velük, hogy a katonai törvényszék elhalasztotta a per tárgyalását. Miután a tanúk külön leértesítésére már nem volt idő, a katonai törvényszék a vasuti pénztárat értesítette a tárgyalás elhalasztásáról és utasította, hogy a tárgyalásra szóló tanu-jegyeket, illetve ingyenes utazási igazolványokat ne adja ki. A tárgyalás új kitűzéséről még nem érkezett értesítés.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei

nagyon olcsón és nagyon jól

szavaiosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élethű nagyítások

Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Szentandrási, Tarján, Gyires községek részére megbízható újságírókat keresünk jó kereset tel. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Bejáró főzőnőnek jó bizonyítvánnyal ajánlkozom. Str. Dobrogea 6. Erzsike. 156

Magbízható újságírókat jó keresettel felvesszünk Hegyközségek, Szalárd, Csátár, továbbá Szalárd, Hodós és Szent Imre községek részére. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Magbízható szobaleány azonnalra felvétetik. Dr. Kupfer, Delavrancea ucca 2/b. 162

Munkásleányokat könnyű munkára fizetéssel felvesszünk. D. Cantemir 64. 161

Szobaleányt kétféle családdal jó bizonyítvánnyal felvesszünk. dr. Lőrincz, Reg. Ferd. 13. 163

VÉTEL-ELADÁS

Eladó teljesen új 50-es, 100-as légfűtőes csibeköltőgép, továbbá 300-as, 500-as műanya. Kühne gyártmányok. Oradea, Str. Franceza 12. 43

Eladó 2 jókarban levő férfiöltöny. Cheiul Venetia 81. Nyulás. 146

Eladó vagy kiadó új ház, forgalmas helyen, üzlethelyiséggel. Calea Suisului 64. 154

Egy vég vászon, 3 méter férfiszövet eladó. Str. General Mosoiu 1. Molnár cipészet. 165

Egy teljesen jókarban levő kerékgyártó szerszám eladó. Értekezni Uhelszki István, Bikkács. 159

Gazdálkodásra alkalmas ház sörgyárral szemben eladó. Se-leus 289. szám. 158

Selejtes kreppapír tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Jókarban szobabutor háromszekrényvel eladó. Colonia Iosia 53/32. 164

KÜLÖNFÉLE

Elveszett Varga Ludovic névre szóló irások. Megtalálóját jutassa Str. Pompele 53 alá. 160

Visszahívták Román a prágai követét

Bukarest, jan. 16. A hivatalos lap királyi dekrétumot közöl, amely szerint Radu Crutescut, Románia prágai követét visszahívják a külügyminisztériumba.

Rádió műsor

SZERDA

BUCURESTI. 6.45 Torna. Reggeli hangverseny. Hanglemezek. 12 Szórakoztató zene, hanglemezek. 13 Időjárásjelentés, időjelzés. 13.10 Déli hangverseny. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Hangverseny. 19.10 Csevegés. 20 Felolvasás. 20.15 Rádiózenekar. 21 Felolvasás. 21.15 Jianu fuvola- és Filionescu zongoraművész játéka. 21.35 Gutziani Emilia énekesnő hangversenye. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd hírek külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST II. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 13 Déli hangverseny, időjárásjelentés. 13.10 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16.15 Diákfőőrs. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Felolvasás. 18.30 Hírek. 19.20 Cigányzene. 20.05 Hírek. 20.30 Operaházi előadás. 22.10 Hírek. 23 Időjárásjelentés. Majd hírek német és olasz nyelven. — 24.10 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

Háztulajdonosok figyelmébe. Lakó-bejelentő nyomtatványok a pénzügyhöz (Declaratio) kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piata Mihai Viteazui 4.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA PIATA MIHAI VITEAZUI 4.

1939. évi

előjegyzési és zseb-

NAPTÁRAK

legnagyobb választékban kaphatók a Pásztor Ede cégnél Nagyvárad, Piata Mihai Vitea u. No 4.